

İklim Değişikliği Gezegendeki En Önemli Yaşamsal Tehdit

Bilim insanlarına göre, insanlığın neden olduğu küresel iklim değişikliği gezegendeki en önemli yaşamsal tehditlerden birini oluşturuyor. - 12.09.2018

TUĞÇENUR YILMAZ - Bilim insanları, küresel iklim değişikliğinin gezegendeki en hayati tehditlerden biri olduğu uyarılarına devam ederken, yeterli önlem alınmaması halinde biyoçeşitlilik açısından dünyanın en zengin bölgelerindeki canlı türlerinin yarısının bu yüzyıl sonuna kadar yok olabileceğini belirtiyor. İklim değişikliği tehdidiyle mücadelede “isteksiz” görünen sanayileşmiş ülkelere ve tüm insanlığa etkilerinin en aza indirilmesi konusunda çaba harcamaları çağırısı yapılıyor.

Birleşmiş Milletler (BM) Genel Sekreteri Antonio Guterres'in iklim değişikliğini “varoluşsal bir tehdit” olarak nitelendirmesi ve buna karşı harekete geçilmesi yönündeki çağrısının ardından dikkatler bir kez daha iklim değişikliğine çevrildi.

Sanayileşmenin ivme kazandığı 1950'lerden bugüne karbondioksit ve sera gazı salınımının artmasıyla atmosferin ve okyanusların ısındığı, deniz seviyelerinin yükseldiği ve küresel ısınmanın yaşandığı bilimsel olarak kanıtlanmış durumda.

Bilim insanları son 650 bin yılın hiçbir döneminde karbondioksit oranının bugünkü kadar yükselmediğini ortaya koyuyor.

Küresel ısınmanın nedenleri

Tüm sektörlerden uzman bilim insanlarının katılımıyla iklim değişikliğinin sonuçlarına hazırlıklı olunması ve olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi için bilimsel modeller ve raporlar hazırlayan Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli'nin (IPCC) 5. Değerlendirme Raporunda, son 30 yılda küresel hava sıcaklığında sürekli artış görüldüğüne vurgu yapılıyor.

IPCC'ye göre, son 1400 yılın en sıcak 30 yılı 1983-2012 arasında yaşandı. Ayrıca atmosferde biriken karbondioksit ve metan gazı seviyesi sanayileşme öncesine kıyasla yüzde 40 arttı. Atmosferde gaz birikmesinin ve sebep olduğu küresel ısınmanın 20. yüzyılın ortalarından bugüne sürekli artışı dikkati çekiyor.

Küresel iklim değişikliğine neden olan bu gelişmelerin ana sorumlusunun enerji sektörü olduğu kaydediliyor. Bu konuda bilim insanları, fosil yakıtlar yerine yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmenin önemine işaret ediyor. Yenilenebilir enerjiye dayalı ve sürdürülebilir enerji için gerekli altyapının oluşturulması gerektiği konusunda uyarılar artıyor.

Dünyayı en fazla Çin kirletiyor

Karbondioksit salınımının en yüksek düzeyde seyrettiği bölgeler başta Çin ve ABD olmak üzere gelişmiş sanayiye sahip ülkeler. Hindistan, Rusya ve Avrupa Birliği (AB) ülkeleri bu iki gelişmiş ekonomiyi takip ediyor.

Karbondioksit salınımında en büyük pay yüzde 29 ile Çin'e ait. ABD yüzde 19 ile ikinci sırada yer alırken, Hindistan yüzde 6,8, Rusya yüzde 5, Japonya ise karbondioksit salınımında yüzde 4 paya sahip. AB genelinde ise karbondioksit emisyonu dünya genelinin yüzde 9,6'sını oluşturuyor.

Canlı türleri risk altında

Bilim insanlarına göre, sanayileşme ve karbondioksit salınımının yüksek olduğu ülkeler sera gazı emisyonlarını azaltmak için gerekli tedbirleri almazlarsa küresel sıcaklık önemli ölçüde artacak ve insan hayatını birçok alanda olumsuz yönde etkileyecek.

IPCC, Akdeniz Havzası'nın iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgeler arasında yer aldığını belirtiyor. İklim değişikliğine bağlı karbon emisyonlarının kontrolsüz şekilde artmaya devam etmesi durumunda dünyanın biyoçeşitlilik açısından en zengin bölgelerindeki canlı türlerinin yarısının bu yüzyıl sonunda yok olabileceği uyarısı da dikkati çekiyor.

Uluslararası alandaki adımlar

İklim değışikliğıyle mücadelede uluslararası alanda BM İklim Değışikliğı Çerçeve Sözleşmesi bu mücadelenin hukuki temellerini oluşturuyor. Bu çerçevede taraf ülkeler sera gazı emisyonlarını azaltmanın yanı sıra bu konuda araştırma ve teknoloji üzerinde iş birliğı yapma hedefiyle yola çıktı.

İklim değışikliğıyle mücadelede ileriye dönük temel bir adım teşkil eden sözleşmenin yanında sera gazı emisyonlarının küresel ölçekte artmaya devam etmesi ve iklim değışikliğinin olumsuz etkilerinin giderek daha fazla hissedilir olması üzerine Kyoto Protokolü kabul edildi.

Kyoto Protokolü ile yüksek sera gazı emisyonuna sahip ülkeler farklı oranlarda sera gazı emisyon azaltımı ve sınırlandırması gibi yükümlölükler üstlendi. Ancak sera gazı emisyonları yüksek olan ABD ve Avustralya gibi ülkeler bu protokolü imzalamadı.

İklim değışikliğıyle mücadelede 2020 rejimin çerçevesini oluşturan ve 2015'te kabul edilen Paris Anlaşması ise iklim değışikliğıyle mücadelede farklı bir yöntem hedefleniyor.

Gelişmiş, gelişmekte olan ülke sınıflandırmasına ve tüm ülkelerin “ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar ve göreceli kabiliyetler” ilkesine göre sorumluluk üstlenmesi anlayışına dayanan Paris Anlaşması ise iklim değışikliğı tehlikesine karşı küresel sosyo-ekonomik dayanıklılığın güçlendirilmesini amaçlıyor.

Gelişmiş ülkelerin “sorumsuzluğu”

Gelecekte insanlığı etkileyecek en önemli krizlerden biri olan iklim değışikliğıyle mücadelede alınması gereken önlemler konusunda özellikle gelişmiş ülkelerin isteksizliğı dikkati çekiyor.

Uzmanlar, bu ülkelerin, sanayileşme tarihleri boyunca atmosferde neden oldukları gaz emisyonlarıyla ilgili üzerlerine düşen sorumluluğı almanın yanı sıra gelişmekte olan ülkelere iklim değışikliğıyle mücadelede gerekli teknik donanım ve desteğı sağlamaları gerektiğinin altını çiziyor.

Ancak ABD Başkanı Donald Trump, ekonomik çıkarlarına uymadığını savunarak Paris İklim Anlaşması'ndan ülkesini çekme kararı alması buna zıt bir örnek teşkil ediyor.

Bunun yanı sıra ABD gibi gelişmiş ülkelerin birçoğı özellikle kömür bazlı fosil yakıt kaynaklarını tamamen kapatmaya söz vermiş olsa da henüz istenilen adımlar atılmış

değil.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA